

Duurzaamheidsverslag 2023

Inhoud

Inleiding.....	1
Speerpunten en doelstellingen uit het duurzaamheidsbeleid	1
Leeswijzer	2
Stand van zaken.....	2
Ontwikkelingen in de sector	2
Klimaatmitigatie	2
Circulaire Economie.....	6
Maatschappelijk verantwoord waterschap	8
Tot slot.....	9

Inleiding

In 2021 is het duurzaamheidsbeleid voor de periode 2022-2027 vastgesteld. Dit beleid is een herziening van eerdere beleidsstukken uit 2010 en 2017. Herziening was nodig, omdat er veel ontwikkelingen waren geweest en nieuwe inzichten waren ontstaan met betrekking tot duurzaamheid. Ook waren er verschillende nieuwe (inter-) nationale afspraken gemaakt.

In dit verslag, dat we jaarlijks opstellen, beschrijven we nieuwe ontwikkelingen en de voortgang van de maatregelen uit het duurzaamheidsbeleid over het jaar 2023.

Speerpunten en doelstellingen uit het duurzaamheidsbeleid

In onze duurzaamheidsambities en de maatregelen die we willen nemen, redeneren wij vanuit onze kerntaken als regionaal waterbeheerder. We werken aan schoon, veilig en voldoende water. Als waterschap hebben wij direct te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Voor ons werk is het van belang dat wereldwijd wordt ingezet op mitigatiemaatregelen, om klimaatverandering zoveel mogelijk tegen te gaan. We vinden dat wanneer we dit van anderen vragen, we zelf ook verantwoordelijkheid moeten nemen. We doen dit via de volgende drie lijnen:

- Voor de periode 2022-2027 richt ons duurzaamheidsbeleid zich primair op klimaatmitigatie. Met klimaatmitigatie wordt bedoeld het afremmen en tegengaan van de opwarming van de aarde en daarmee klimaatverandering, hoofdzakelijk door de beperking van de uitstoot van broeikasgassen zoals CO₂.
- Naast het beperken van de uitstoot van broeikasgassen richt het beleid zich op het thema Circulaire Economie.
- Tot slot hebben we aandacht voor maatschappelijk verantwoord handelen. Als overheidsorganisatie vinden we dat we onze doelen op een verantwoorde manier moeten bereiken, waarbij we oog hebben voor de impact van ons handelen op het milieu en op onze omgeving en de kansen en bedreigingen die daaruit naar voren komen voor mensen en organisaties om ons heen.

In het duurzaamheidsbeleid hebben we onze doelen en maatregelen voor deze thema's afgebakend op basis van handelingsperspectief. We onderscheiden per thema drie categorieën:

- *Duurzame bedrijfsvoering*: gericht op de eigen organisatie, assets en de uitvoering van onze taken, met eigen personeel, materieel en installaties.
- *Duurzaam opdrachtgeverschap*: gericht op de werkzaamheden die wij uitbesteden aan derden.
- *Duurzame gebiedspartner*: we kijken breder dan onze wettelijke verantwoordelijkheden en taken.

Duurzaamheid in het coalitieakkoord

In 2023 zijn er verkiezingen geweest voor de leden van het algemeen bestuur. In mei 2023 is het nieuwe coalitieakkoord gepubliceerd. Op het gebied van duurzaamheid borduurt het akkoord voort op het huidige beleid. In tegenstelling tot de vorige bestuursperiode is er, afgezien van een restant exploitatiegelden van de vorige bestuursperiode, geen nieuw budget voor duurzaamheid en innovatie gereserveerd. De coalitie is van mening dat het behalen van de energiedoelstellingen gerealiseerd kan worden door het uitvoeren van maatregelen, waarbij de terugverdientijd valt binnen de afschrijvingstermijn. Maatregelen die buiten de afschrijvingstermijn vallen worden ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Leeswijzer

Het verslag begint met een beschrijving van recente ontwikkelingen rond het thema duurzaamheid in de waterschapsector. Daarna volgt de stand van zaken, uitgewerkt volgens de thema's uit het duurzaamheidsbeleid 2022-2027. Er zijn drie thematische hoofdstukken:

- Klimaatmitigatie;
- Circulaire economie;
- Maatschappelijk verantwoord waterschap.

Per thema geven we een korte toelichting op de stand van zaken binnen ons waterschap, geordend via de handelingsperspectieven: duurzame bedrijfsvoering, duurzaam opdrachtgeverschap en duurzame gebiedspartner. We beschrijven activiteiten en de voortgang van de maatregelen in 2023, die zijn opgenomen in het vastgestelde duurzaamheidsbeleid. De maatregelen die genomen zijn in de jaren die hieraan voorafgingen, behandelen we niet. Deze staan al goed beschreven in het beleid zelf en in het verslag uit 2022.

Stand van zaken

Ontwikkelingen in de sector

Duurzaamheid staat al jaren in de belangstelling bij waterschappen. De afgelopen jaren hebben we veel duurzaamheidsmaatregelen uitgevoerd, met name op het vlak van energiebesparing en de vermindering van de directe uitstoot van CO₂. Ook is er veel gebeurd om energie uit slib (dat ontstaat bij het zuiveren van afvalwater) te benutten en aan eigen opwek.

In 2023 zijn er minder ontwikkelingen geweest dan in 2022. De ondersteuning vanuit de Unie van Waterschappen richtte zich vooral op verdere implementatie van zaken die in 2021 en 2022 in gang waren gezet. Diverse werkgroepen bogen zich onder andere over: duurzaam inkopen, CO₂-beprijzing, CO₂-prestatieladder en circulair gebruik van grondstoffen. Deze onderwerpen komen verderop in het verslag aan de orde.

Op 30 november 2023 heeft de Unie van Waterschappen het convenant 'Schoon en emissieloos bouwen' ondertekend. Het doel van dit convenant is verduurzaming van het materieel (mobiele werktuigen en logistieke processen) in de bouwsector. Er is een routekaart ontwikkeld en een ondersteuningsprogramma opgezet voor de deelnemende partijen. Ook wordt er een subsidieregeling ingesteld om de deelnemende partijen te stimuleren.

Naast de inhoudelijke doelstellingen en de manier hoe die te bereiken, staat het verzamelen en opslaan van gegevens steeds meer in de belangstelling. Monitoring wordt als belangrijk middel gezien om inzicht te vergaren op ons handelingsperspectief en de voortgang van het behalen van de doelen.

Klimaatmitigatie

Met de maatregelen in dit thema beperken we de uitstoot van broeikasgassen. Het gaat met name om CO₂, maar methaan en lachgas staan ook steeds meer in de belangstelling. Deze twee gassen hebben een veel sterkere broeikaswerking dan CO₂. We rekenen daarom met CO₂-equivalenten. Dit betekent dat we de uitstoot van andere broeikasgassen omrekenen naar CO₂-uitstoot, volgens de gangbare omrekenfactoren. Waar onze reductie van broeikasgassen voorheen bijna 70% was, is deze reductie, door het meetellen van methaan en lachgas, gedaald tot 36%.

Over de voortgang van de ambities van de waterschappen voor klimaatneutraliteit en duurzaamheid, wordt jaarlijks gerapporteerd in de 'klimaatmonitor waterschappen'. De monitor doet dit zowel voor de gehele sector, als voor de afzonderlijke waterschappen. Daarmee is de monitor een goed instrument voor waterschappen om te sturen op beleid en projecten op het gebied van CO₂-reductie, energiebesparing en opwekken van duurzame energie.

Duurzame bedrijfsvoering

In 2021 is besloten ons onderhoudsmaterieel voor twee jaren op HVO-diesel te laten rijden. Deze brandstof heeft een 50-90% lagere CO₂-uitstoot dan reguliere diesel. De meerkosten werden uit het duurzaamheidsbudget gefinancierd. 2023 was het laatste jaar van de afspraak. Er is besloten om de pilot eerst niet om te zetten naar reguliere inzet van HVO. Er wordt namelijk een onderzoek gestart naar de mogelijkheden tot reductie van methaan en lachgas op de rwzi's. Het is mogelijk rendabeler om met investeringen op de rwzi's te voldoen aan de gestelde doelen.

Op 28 locaties zijn van de gebouwen energielabels bepaald. De scores variëren van A+ tot G. Veel gebouwen hebben een laag label en verbruiken dus veel energie. Op basis van de uitkomsten gaan we een voorstel maken voor aanpassingen van de gebouwen. Het gaat bijvoorbeeld om isolatiemaatregelen, verlichting, andere verwarmingssystemen en het opwekken van duurzame energie. Locaties die een hoog label hebben, kunnen in de toekomst van het gas af. Op enkele locaties moest de cv-ketel al vervangen worden, vanwege ouderdom. Deze zijn vervangen door een elektrische ketel, soms gecombineerd met een airco of warmtepomp. Al met al leidt dit tot een besparing van 23 ton CO₂.

Een maatregel om eenvoudig de uitstoot broeikasgassen te verminderen is het gebruik van elektriciteit die duurzaam is opgewekt: groene stroom. Wij vergroenen onze elektriciteit door middel van het inkopen van Garanties van Oorsprong (GvO's). Een GvO is een bewijs dat elektriciteit duurzaam is opgewekt (bijvoorbeeld een windpark). We doen dit als sinds 2026 en ook in 2023 hebben wij ons elektriciteit vergoend d.m.v. GvO's. Dit draagt voor 33% bij aan de vermindering van onze CO₂-voetafdruk.

Het afvoergemaal Duurswold is inmiddels ook gasloos gemaakt. De besparing bedraagt jaarlijks 5900 m³ aardgas in een gemiddeld jaar. Voor de werkplaats Veele moet er nog een keuze gemaakt worden over verbouw of nieuwbouw.

We werken aan de mogelijke elektrificatie van gemaal Rozema. Als er meer duidelijkheid is over de mogelijkheden en kosten, volgt een bestuursvoorstel.

Voor de bedrijfsprocessen van de afdeling Schoon Water (SW) hebben we de reductiekansen voor CO₂ onderzocht en een conceptlijst aan maatregelen opgesteld. De uitwerking moet een vervolg krijgen. Voor de afdeling Veiligheid en Voldoende Water (VVW) loopt het onderzoek nog. Ondertussen is energiezuinig werken al wel de nieuwe standaard. Als er in gemalen motoren vervangen moeten worden, kiezen we voor energiezuinige varianten. Dit is niet alleen gunstig voor het energieverbruik, maar binnen de levensduur ook voor de kosten. Ook voor installaties op rwzi's is energieverbruik belangrijk. Indien installaties vervangen moeten worden, wordt er bij voorkeur gekozen voor energiezuinige varianten.

Bij het zuiveringsproces van afvalwater ontstaat biogas. Wij leveren dit niet als biogas aan het gasnet. Het is voor ons rendabeler om wkk's (warmtekrachtkoppeling) in te zetten en de geproduceerde stroom en warmte voor bedrijfsprocessen te gebruiken. In 2023 is de wkk op de rwzi in Assen vernieuwd. Het bedrijfsgebouw wordt nu verwarmd met vrijkomende warmte in plaats van met aardgas. Dit scheelt op jaarbasis zo'n 3300 m³ gas. Voor de rwzi Scheemda staat deze aanpassing nog op de planning.

De rwzi van Stadskanaal is inmiddels gasloos. De benodigde energie komt deels uit eigen zonnepanelen. We besparen hiermee ongeveer 4000 m³ aardgas op jaarbasis.

Op initiatief van de VvZB (vereniging van zuiveringsbeheerders) is in 2023 een landelijk versnellingsprogramma opgezet om de uitstoot van broeikasgassen door rwzi's te verminderen. Onderdeel van het programma is een landelijk meetprogramma aan lachgas. Op basis van een landelijke inventarisatie zijn 52 representatieve rwzi's geselecteerd, waar het meetprogramma zou kunnen gaan lopen. Voor ons zijn dat de rwzi's Gieten en Stadskanaal. In het voorjaar van 2024 wordt er een voorstel aan het dagelijks bestuur voorgelegd over deelname aan dit landelijke programma.

De energie die we gebruiken, willen we duurzaam opwekken. De bouw van een zonnecarport op de parkeerplaats bij het hoofdkantoor en laboratorium is hier onderdeel van. De bouw zou in 2023 starten, maar is vertraagd. In 2024 zal de carport gerealiseerd worden.

In de waterschapsector is opgeroepen om de individuele waterschappen te laten certificeren op de CO₂-prestatieladder. De Unie van Waterschappen faciliteert de uitwerking van deze oproep. Zo worden in landelijke werkgroepen ervaringen tussen waterschappen gedeeld. Certificeren vraagt een flinke investering in tijd en geld, maar biedt ons als waterschap weinig meerwaarde. De systematiek is echter bruikbaar, ook zonder certificering. In de komende jaren moeten we uitwerken hoe we de systematiek kunnen gebruiken als CO₂-managementinstrument of als rapportage-instrument.

Voortgang maatregelen

Maatregel	Gepland	Status	
1	Evaluëren toepassing HVO-diesel en keuze maken m.b.t. toekomstig gebruik.	2023	Pilot afgerond. We kijken eerst naar reductiemogelijkheden methaan en lachgas op rwzi's.
2	Energiescan maken van al onze gebouwen met een verblijfsfunctie.	2022	Afgerond.
3	In beeld brengen CO ₂ -reductiekansen tot en met 2027.	2022	Voor SW bekend. Voor VVW nog oppakken.
4	Elektrificeren verwarmingssystemen gebouwen (eventueel in combinatie met aanbrengen isolatie).	2025	Opties volgen uit maatregel 2. Uitwerking moet nog starten.
5	Onderzoek elektrificeren gemaal Rozema.	2022	Loopt. T.z.t. wordt er een voorstel aan bestuur voorgelegd.
6	Verkennen mogelijke maatregelen methaan en lachgas op rwzi's, eventueel via pilots.	2027	Loopt.
7	Onderzoeken toepassing en implementatie CO ₂ -prestatieladder.	2022	Afgerond.

Duurzaam opdrachtgeverschap

We passen steeds vaker methodieken toe, waarmee we duurzaamheidsaspecten van onze projecten kunnen beoordelen. Hierdoor kiezen we vaker voor duurzame oplossingen. Een manier om de effecten te kunnen beoordelen is het berekenen van de MilieuKosten-Indicator (MKI) van een project. MKI staat voor kosten die de maatschappij moet maken om de milieu-impact van een project of bouwwerk weer ongedaan te maken. Conform de afspraak met de Unie van Waterschappen zijn we ervaring aan het opdoen met de methodiek. We hebben hiervoor vier projecten geselecteerd. Afhankelijk van de ervaringen bekijken we hoe we hiermee verder gaan.

Een andere methodiek om te helpen bij het kiezen van duurzamer projectvarianten is CO₂-beprijzing. Bij deze methodiek wordt er een fictief bedrag gekoppeld aan de uitstoot van CO₂ (of andere broeikasgassen, omgerekend naar CO₂-equivalenten). Op die manier krijgen we een beter en meer

realistisch beeld van de impact van onze uitstoot. Op dit moment verkennen we het toepassen van CO₂-beprijzing binnen een project.

In 2023 is het Mussel-Aa-kanaal gebaggerd. Dit werk is uitgevoerd door een elektrisch aangedreven baggerzuiger. De benodigde stroom werd opgewekt door een aggregaat met een moderne Stage-5-motor. Deze motoren hebben een lage uitstoot van CO₂, CO, HC, NO_x en roetdeeltjes. Ook op andere plekken is schoner materieel ingezet door opdrachtnemers in de vorm van motoren die op HVO-brandstof draaien of hybride motoren.

In ons inkoopbeleid hebben we in 2022 de ambities vanuit de landelijke strategie 'duurzaam opdrachtgeverschap waterschappen' (DOW) een duidelijk plek gegeven. In 2023 hebben we hier gevolg aan gegeven door iedere afdeling een pilot te laten selecteren. In het betreffende inkooptraject worden dan ambities voor duurzaamheid opgesteld en uitgevraagd. In de aanbesteding voor het afvalcontract bijvoorbeeld, is in 2023 specifiek aandacht besteed aan duurzame wijze van vervoer en verwerking van afval en aan hergebruik van materialen.

Het 'Aanbestedingsinstituut Bouw en Infra' bracht in 2023 voor de vijfde maal de ranglijst 'top 25 duurzame aanbesteders' uit. Hunze en Aa's stond op plek 22 op die lijst. De beoordeling vindt plaats op basis van de uitvraag in nationale en Europese aanbestedingen. Deze lijst omvat dus niet alle aanbestedingen die Hunze en Aa's doet. Ook zegt de lijst weinig over daadwerkelijke besparingen in de uitvoering van de opdracht.

Voortgang maatregelen

Maatregel	Gepland	Status	
8	Bepalen toepassing van CO ₂ -vrije brandstof bij uitbesteed regulier watersysteemonderhoud (volgend op evaluatie uit maatregel 1).	2023	Gepland.
9	Bepalen toepassing van CO ₂ -vrije brandstof bij uitbesteed vrachttransport van zuiveringsslib (volgend op evaluatie uit maatregel 1).	2023	Afgerond.
10	Aansluiten bij landelijke ontwikkeling en strategie CO ₂ -beprijzing en vertalen naar onze organisatie.	2023	Loopt.
11	CO ₂ -beprijzing toepassen bij aanbestedingen.	2023	Pilot loopt.

Duurzame gebiedspartner

In opdracht van het Rijk zijn de provincies druk bezig met het uitwerken van het NPLG, het Nationaal Programma Landelijk Gebied. We zijn vanuit het waterschap nauw betrokken bij dit proces. We brengen bijvoorbeeld opgaven voor waterberging en waterkwaliteit in. Maar er ligt ook een duidelijke koppeling met CO₂-reductie via het verminderen van veenoxidatie in ons gebied. We blijven hier aandacht voor vragen.

Voortgang maatregelen

Maatregel	Gepland	Status	
12	Actief inbrengen van CO ₂ -reductie als onderwerp binnen de strategie Veenoxidatie.	2023	Op strategisch niveau afgerond. Inbreng in gebiedsplannen NPLG loopt.

Circulaire Economie

Circulaire economie is een thema dat volop in beweging is. Het gaat zowel om welke materialen we zelf inkopen, als hoe we opdrachten op de markt zetten. In 2023 hebben we een uitvoeringsprogramma 'Circulair Hunze en Aa's' opgesteld. Hierin staan afwegingen, doelstellingen en maatregelen. Dit programma is in concept gereed en de implementatie volgt.

Vanuit de Unie van Waterschappen liep in 2023 een implementatietraject 'klimaatneutraal en circulair assetmanagement en opdrachtgeverschap'. Dit traject heeft voor vijf assetgroepen (gemalen, oeverconstructies, waterkeringen, transportleidingen en rwzi's) handreikingen opgesteld. Binnen onze organisatie kunnen deze handreikingen nu gebruikt worden.

Duurzame bedrijfsvoering

Landelijk is er een zogenaamde 'buyergroup baggeren'. In deze groep worden kennis en ervaringen uitgewisseld over duurzame mogelijkheden voor regulier en projectmatig baggerwerk. Circulariteit staat hier op de agenda. We nemen aan deze groep deel.

In 2023 is besloten de afschrijvingstermijn van de mobiele telefoons te verlengen van twee naar drie jaar. Dit besluit was niet primair vanuit duurzaamheidsoverwegingen genomen, maar levert wel een goede bijdrage. Mobiele apparaten bevatten veel zeldzame en slecht herbruikbare materialen. Het is dus een goede zaak dat deze apparaten zo lang mogelijk worden gebruikt.

Voor zuiveren geldt de in 2017 vastgestelde "Herijking Zuiveringsstrategie" en het daaruit opgestelde plan van aanpak. Op dit moment is een nieuwe fabriek voor slibverwerking in aanbouw. Voor de terugwinning van fosfaat uit zuiveringsslib zal onze slibverwerker een businesscase gaan maken. Op basis hiervan wordt met de andere waterschappen (Noorderzijlvest en Drents Overijsselse Delta) besloten of we bereid zijn om hier extra budget voor uit te trekken. Na realisatie van de slibmonoverbrander zal de energetische waarde uit het slib zo efficiënt mogelijk worden ingezet bij afvalverwerker EEW in Delfzijl en de omliggende industrieën.

Op tien rwzi's zijn de huidige vuilroosters technisch en economisch afgeschreven. Deze worden de komende jaren vervangen door zeeftrommels. Bij de voorbereiding van dit project is materiaalgebruik een speerpunt. We zetten in op hergebruik van vrijkomende materialen en duurzame nieuw te gebruiken materialen. Uiteraard wordt ook rekening gehouden met energiezuinig materieel.

Daar waar het kan, hergebruiken we baggerspecie. Dat doen we bijvoorbeeld langs het Termunterzijldiep, waar het gebruikt wordt voor herstel van het talud. Baggerspecie wordt bij voorkeur op aangrenzende landbouwgrond verwerkt in plaats van het af te voeren. Dit scheelt veel vervoersbewegingen.

Duurzaam opdrachtgeverschap

In 2022 hebben we een verkenning naar het instrument Dubocalc gedaan. Circulariteit van materialen is onderdeel van de methodiek. In 2023 hebben we besloten het instrument in vier projecten toe te passen om er verdere ervaring mee op te doen. Voor collega's is er een masterclass MKI met Dubocalc georganiseerd om kennis en ervaring te vergroten.

In 2023 hebben we een nieuwe raamovereenkomst voor oeverbeschoeiing afgesloten. Binnen de looptijd van de overeenkomst kijken we of het mogelijk en wenselijk is om alternatieve, circulaire materialen toe te passen.

Via onze werkmethode Duurzaam-GWW (grond, weg- en waterbouw) benoemen we aan de start van projecten kansen voor circulariteit. De praktijk is

Hoe bepaal je hoe duurzaam je project is en hoe vergelijk je verschillende varianten van projecten met elkaar? En hoe kijk je naar meerkosten van een duurzame variant?

Om dit eenvoudiger te maken is er het software-instrument DuboCalc. DuboCalc berekent de milieueffecten van materiaal, een bouwwerk of bouwmethode. De hele levenscyclus komt daarbij in beeld: vanaf de winning tot en met de sloop.

weerbaarstig. Kennis en aanbod is voor ons werk nog niet heel erg groot. We maken kleine stappen. Een voorbeeld: er lopen voorbereidingen om enkele gemalen visvriendelijk te maken. Naast de toepassing van energiezuinige motoren, is de markt nadrukkelijk gevraagd in hun aanbieding aandacht te besteden aan hergebruik van materialen. Ook bij de renovatie van rioolgemalen zetten we in op hergebruik. Dit kan gaan om de inzet van materialen die eerder zijn gebruikt, hergebruik van materialen die weg moeten, maar ook om een ontwerp met materialen die zich in de toekomst goed laten hergebruiken.

Een tweede voorbeeld: de oevers van het Hondshalstermeer moesten in 2023 verstevigd worden. Onder de aangebrachte steenbekleding is een volledig biobased en biologisch afbreekbaar vlies gebruikt. Normaliter wordt hiervoor een kunststoffen variant gebruikt.

In de eerdergenoemde pilots voor duurzame inkoop is circulariteit een nadrukkelijk aandachtspunt. Zie hiervoor ook de afbeelding op de volgende bladzijde. In het in 2023 aanbestede afvalcontract hebben we zeer specifieke wensen en eisen met betrekking tot hergebruik van afgedankte materialen gesteld.

Duurzame gebiedspartner

Circulair werken is makkelijker als je dit samen met andere organisaties en partners doet. In het in 2023 opgestelde concept-uitvoeringsprogramma circulaire economie is hier aandacht aan besteed.

Als vervolg op de ervaringen met de Brede Groene Dijk werken we mee aan verkenningen voor een bredere inzet van de gerijpte klei uit zout baggerslib.

Voortgang maatregelen

Maatregel	Gepland	Status
13 Opstellen uitvoeringsprogramma Circulaire Economie.	2023	Nadert afronding.

Maatschappelijk verantwoord waterschap

We willen onze doelen op een verantwoorde manier bereiken, met oog voor de impact van ons handelen op het milieu, onze omgeving en voor mensen en organisaties om ons heen.

Duurzame bedrijfsvoering

Duurzaam werken vraagt om een andere aanpak dan voorheen gebruikelijk was. Dit veranderproces vraagt onder andere om bewustwording in de organisatie. We houden aan het begin van projecten zogenaamde psu's (project start up), waarin duurzaamheidskansen geanalyseerd worden. In bestuursvoorstellen zit een duurzaamheidsparagraaf, waarin we deze kansen opnemen. Ook in de eerdergenoemde pilots met betrekking tot duurzaam inkopen worden collega's ondersteund in duurzaam denken en uitvragen.

Duurzaam opdrachtgeverschap

We nemen deel aan de werkgroep van de Unie van Waterschappen die de implementatie van Duurzaam Opdrachtgeverschap Waterschappen (DOW) ondersteunt. Binnen onze aanpak Duurzaam-GWW houden we steeds meer rekening met diverse aspecten van duurzaam opdrachtgeverschap. Sociale thema's horen hierbij. Zoals eerdergenoemd, hebben we in 2023 een vergelijkbare aanpak voor inkooptrajecten opgestart. Van de thema's uit onderstaand afbeelding kijken we de komende jaren bij inkoop voornamelijk naar de thema's klimaat, circulair en milieu & biodiversiteit. Waar relevant nemen we social return mee. Het gaat dan onder andere om de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In het nieuwe schoonmaakcontract is hier specifiek op uitgevraagd.

Figuur 1: de zes thema's van maatschappelijk verantwoord inkopen.

We hebben goed contact met de markt. De geplande marktconsultatie is intern voorbereid. In 2024 zullen we samen met marktpartijen moeten kijken wat er de komende jaren mogelijk is en in welk tempo.

Voortgang maatregelen

Maatregel	Gepland	Status
14	Marktconsultatie lokale MKB: ontwikkelingen en innovaties m.b.t. duurzaamheid	2023 Loopt.

Duurzame gebiedspartner

Waar we samenwerken met gebiedspartners, bespreken we ook doelen met betrekking tot duurzame thema's. Een onderwerp waar dit integraal met andere thema's samenkomt is het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). We zijn betrokken bij de uitwerking van het NPLG door de provincies Groningen en Drenthe. Ook aan landelijke werkgroepen nemen we deel. Een belangrijke opgave in het NPLG is dat het kabinet heeft besloten water en bodem sturend laten zijn bij beslissingen over de inrichting van ons land. Klimaatdoelen zijn ook een belangrijk onderdeel van het NPLG. Een specifiek onderwerp dat in de provinciale uitwerkingen aandacht heeft is de problematiek van veenoxidatie. Veenoxidatie leidt tot een forse CO₂-uitstoot. We denken mee over mogelijke keuzes en maatregelen met betrekking tot veenoxidatie die in het NPLG opgenomen kunnen worden.

We werken mee, zowel ambtelijk als bestuurlijk, aan de regionale energiestrategieën (RES) van de provincies Groningen en Drenthe. De RES is een instrument om te komen tot regionaal gedragen keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie- infrastructuur.

Tot slot

Vele van de in het duurzaamheidsbeleid opgestelde maatregelen zijn uitgevoerd. We zijn hiermee goed op weg om steeds duurzamer te werken. De komende jaren blijven nieuwe kennis en ontwikkelingen op ons afkomen die de nodige inzet vragen. In ons dagelijkse werk en in projecten is blijvend aandacht nodig voor duurzaam werken. Dit geldt voor circulariteit van grondstoffen, maar ook zeker voor broeikasgassen.

Op pagina 2 staat vermeld dat de reductie van broeikasgassen is gedaald tot 36%. Met alleen de maatregelen uit het duurzaamheidsbeleid bereiken we het doel van 55% reductie in 2030 niet. Conform de afspraken in het coalitieakkoord zullen we moeten onderzoeken welke maatregelen getroffen moeten worden, als de emissiereductie door het meerekenen van methaan en lachgas beneden het doel van 55% in 2030 komt.